

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מטעם צרפתי הרכבי

5688/25/פ

הצעת חוק אוויר נקי (תיקון – איסור שימוש בתנורים המוסקים בדלק מוצק), התשפ"ה–2025

1. הוספת סעיף 14א בחוק אוויר נקי, התשס"ח–2008¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 14 יבוא:

"איסור הפעלת 14א. (א) לא יפעיל אדם תנור המוסק בדלק מוצק. תנור המוסק בדלק מוצק

(ב) לא ייצר אדם תנור המוסק בדלק מוצק לא ימכרו, ייבאו, ישווקו או יתקינו ולא יעבירו לאחר.

(ג) בסעיף זה, "תנור" – תנור הסקה המותקן במקום מגורים."

2. תיקון סעיף 63 בחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (6) יבוא:

"(7) מייצר, מייבא, משווק, מתקין או מעביר לאחר, תנור המוסק בדלק מוצק, בניגוד להוראות סעיף 14א(2).";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) המפעיל תנור המוסק בדלק מוצק בניגוד להוראות סעיף 14א(1) – דינו מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין."

3. תחולה הוראות חוק זה לא יחולו על תנור שביום תחילתו של חוק זה היה מותקן כדין במקום מגורים.

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 752.

- תחילה 4. תחילתו של חוק זה 45 ימים מיום פרסומו.
- הוראת מעבר 5. מי שערב יום התחילה החזיק במלאי תנור המוסק בדלק מוצק כדין לצורך מכירה, ויש בידו אסמכתא בכתב המעידה על כך (להלן – מלאי), רשאי למכור תנור מתוך מלאי זה, וכן רשאי אדם להתקין תנור כאמור שהיווה חלק ממלאי לפי סעיף זה, עד תום שנה מיום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

חוק אוויר נקי, התשס"ח–2008, נועד להתמודד עם הבעיה החמורה של זיהום אוויר בישראל. בשנים האחרונות מתקבלות תלונות רבות באזורים שונים בארץ, במיוחד בעונת החורף, על מטרדי זיהום אוויר הנגרמים מהפעלת תנורי הסקה ביתיים שפועלים על שריפת דלק מוצק, חומר בעירה מוצק על סוגיו השונים כגון עץ טבעי או מיוצר, לבני כבול, פחם, דלק מוצק מינרלי או דלק מכמה סוגים מעורבים. הן מבחינה סביבתית והן מבחינה כלכלית, שימוש בגז לצורך תנור הסקה ביתי, עדיף על הסקה באמצעות שריפת כל חומר אחר. ועדת מומחים ציבורית בנושא איכות האוויר בישראל (תוכנית לאומית – חוק אוויר נקי), בראשות פרופסור מנחם לוריא, ערכה השוואה בין סוגי מזהמים שונים. מסקנות הוועדה הוגשו למשרד להגנת הסביבה ביום 1 במרץ 2011. הוועדה בחנה פליטות חלקיקים, שהם סוג של מזהם אוויר: חלקיקים קטנים החודרים לריאות וגורמים למחלות בדרכי הנשימה כגון אסטמה וברונכיטי ולקשיי נשימה לחולים כרוניים, מאת, מתנורי הסקה בעץ ועוד. נמצא כי עשן תנורי העץ מכיל כמויות גדולות של חלקיקים נשימים עדינים (PM2.5). כמו כן, התברר שאח ותנורי עצים והסקה באמצעות דלק מוצק על סוגיו השונים הם המזהמים ביותר ואילו תנורים העובדים על גז מזהמים הכי פחות עד כדי רמת פליטת מזהמים זניחה. לאור ממצאים אלה, ועדת המומחים הציעה להפסיק כליל את השימוש בעצים להסקה ביתית.

לפיכך, מוצע לאסור את השימוש, הייצור, המכירה, הייבוא והשיווק של תנורי הסקה המופעלים באמצעות שריפת דלק מוצק כגון עץ, וכן לאסור העברה של תנורים אלה, במטרה לצמצם ולמנוע מפגעי בריאות וריח כאמור ולהציל חיי אדם. כן מוצע לבצע אכיפה ולהטיל קנסות על מי שיעשה כן, בהתאם להוראות דומות בחוק המקורי, כולל איסור לעשות שימוש בתנור שאינו בעל היתר כדין. החוק המוצע מחריג מתחולתו תנורים קיימים שהותקנו טרם כניסתו לתוקף אך יאסור על שימוש והפעלה של תנורים חדשים החל מיום תחילתו. בנוסף, ניתן יהיה, במשך שנה, למכור ולהתקין תנור שהיה במלאי על מנת לא לפגוע בבעלי העסקים יתר על המידה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ב' בניסן התשפ"ה (31.03.2025)

